

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar på departementspromemorian Stärkt skydd för den enskilde vid estetiska behandlingar – Ny lag om kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar, Ds 2019:20

Konsumentverket välkomnar förslaget till ny lagstiftning och ser det som mycket angeläget att regelverket för estetiska behandlingar skärps i syfte att stärka skyddet för den enskilde. Verket vill dock framföra följande synpunkter.

Konsumentverket är bland annat tillsynsmyndighet över produktsäkerhetslagen som säger att varor och tjänster som erbjuds konsumenterna ska vara säkra. Inom tjänstesäkerhetsområdet finns många verksamheter där det föreligger gränsdragningsproblematik mellan olika myndigheters ansvarsområden, inte minst gäller detta för verksamheter som utför estetiska behandlingar. Konsumentverket har tidigare belyst konsumenternas svaga ställning och det otydliga regelverket på detta område i Konsumentrapporten 2018. Konsumentverket ser därför positivt på promemorians förslag som i flera avseenden är i linje med de förslag som lämnades i Konsumentrapporten.

För att höja skyddet för den enskilde har framförallt kravet på kompetens för utförande av de mest riskfyllda behandlingarna stor betydelse, men även att relevant patientskyddslagstiftning görs tillämplig. Att IVO får tillsynsansvar över dessa behandlingar, oavsett om de sker i medicinskt syfte eller inte, innebär en tydlighet och är logiskt och konsekvent. Den föreslagna ändringen i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd kommer också innebära ett välkommet förtydligande för vilka verksamheter som omfattas av den kommunala nämndens tillsynsansvar och vilka verksamheter som faller under IVO:s tillsynsansvar.

I den europeiska standarden SS-EN 16844:2017 (+A2:2019) Estetiska medicinska tjänster – Icke-kirurgiska medicinska ingrepp, finns bland annat krav på utförare om tillräcklig kunskap och kompetens för olika typer av behandlingar. Konsumentverket anser att det är av stor vikt att säkerställa att

kraven i standarden och i lagförslaget överensstämmer med varandra. Det är naturligtvis särskilt viktigt med en samstämmighet avseende kraven på kompetens för att få utföra estetiska kirurgiska ingrepp respektive estetiska injektionsbehandlingar. När det gäller bedömningen av vilka behandlingar som kan innebära betydande hälsorisker och i så fall ska omfattas av kraven på kompetens hos utföraren är det även här viktigt med en samstämmighet mellan standarden och lagförslaget.

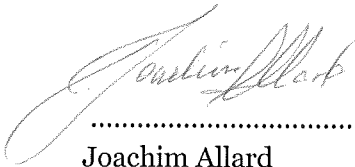
Konstruktionen att i en förordning peka ut ett antal behandlingar som undantagna från lagförslaget kan innebära både fördelar och nackdelar beroende på om man är utövare, enskild eller tillsynsmyndighet. Önskvärt är att regelverket blir så tydligt utformat som möjligt för alla inblandade, dels för att utövarna ska förstå sitt ansvar men även för att den enskilde ska kunna ställa rättmätiga krav och för myndigheternas tillsyn på området. Med tanke på den snabba utvecklingen inom området, med nya mer eller mindre riskfyllda behandlingar och ingrepp, vill Konsumentverket understryka vikten av att en uppföljning av regleringen genomförs, så som föreslagits, så att regelverket kontinuerligt uppdateras för att vara aktuellt över tid.

Konsumentverket stödjer de övriga förslagen på åldersgräns, informationsplikt, betänketid och krav på samtycke. I promemorian finns en formulering med förslaget att Konsumentverket ska kunna ge information om att kunderna bör försäkra sig om att verksamheten är anmäld till vårdgivarregistret. Detta är förenligt med Konsumentverkets ansvar för att ge konsumenter tillgång till information som ger dem möjlighet att göra väl avvägda val. Konsumentverket har ingen erinran mot förslaget.

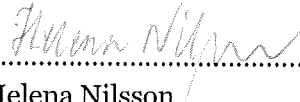
Konsumentverket noterar att produktsäkerhetslagen fortsatt kan tillämpas och att konsumenttjänstlagen kan tillämpas analogt om behandlingen har en säkerhetsbrist eller är behäftad med fel. Verket vill dock påpeka att det är komplicerat att tillämpa konsumenttjänstlagen analogt i och med att denna lag inte är anpassad för behandlingar på personer.

Avslutningsvis är, som tidigare uttryckts, Konsumentverket mycket positiva till lagförslaget och det ökade skyddet för enskilda som eftersträvas för de allra mest riskfyllda behandlingarna. Dock vill verket poängtera att det för de behandlingar som hamnar utanför förslaget, där de betydande hälsoriskerna anses något lägre, fortsatt finns ett behov av att tydliggöra tillsynsansvaret eftersom gränsdragningsproblematiken mellan olika myndigheters ansvar här kommer att finnas kvar samt att skyddet för enskilda vid dessa behandlingar fortsatt är svagt.

Detta yttrande har beslutats av avdelningschef Joachim Allard. I handläggningen har också enhetschef Kristofer Johannesson, jurist Anna Ekegren, jurist David Ånesjö, utredare Emma Henriksen Kvarth och föredragande utredare Helena Nilsson deltagit.

Joachim Allard
Beslutande

Helena Nilsson
Föredragande